

VIEDENSKÁ MALOVANÁ KRONIKA

Chronica picta
Marek z Káľtu
1358 – 1370

Chronica Picta

Marcus de Kalt

capitulum prologus de suo ingressu et de
casibus prosperis et adversis eorum.

Egestis
igitur hu
norum i
natalibus
plus feli
cibus et si
mistris: q
nensq; co

rum loca immutaverit videndum
nunc e quo tempore ipamonia re
dierunt: itaq; quicq; redierunt
fuerunt capitanei quicq; nu
merus annatorum in exercitu. ap

ponere in panti opusculo dignum

imo **V**ideri
ab incarna
tione annu
secentesimo
lxxviij. a mor
te vero atyle
regis hunga

rum anno centesimo quarto
tempore constantini imperatoris
tercij et zacharie pape sic et be
in Cronica romanorum hylgari
de sylvia secundo egressi s hunc modum

Chronica Picta
Marek z Káltu

VIEDENSKÁ
MALOVANÁ
KRONIKA

1358 – 1370

Inno dñi
m. ccc. i.
Quinq̃
gesimo oc
tauo. fia
terra ista
octauas
ascensionis
criste do

mini. Incepta ē ista Cronica. de
gestis hungarorum. antiquis et
nouissimis. ortu et progressu vic
toria eorundem et audacia. colla
creditis Cronica ueteribz. ean
dem ueritates ascribendo. et falsa
tem omnino refutando. Anno
mme domini amē. Incipit plog
in Cronicam hungarorum.

Et me reges regnat
Aut dominus deus
p sapientie salomo
nem p. h. d. viii.

Capitulo Gloriosus de infus suis
numeraeque mirabilis. tunc ineffa
bilis altitudo prudentie nullis in
clusa lumbis. nullis terminis a
prehensa. recti censura iudicii cele
stis piter disponit et firma. Et si
cunctos eius ministros magniter
et altis dedit honoribus. et celestia
fiant bñmominis possidit. illos in
merito dignis digna reponat po
tionibus. attulit insignis dignita
tium et pñmorum liberum retribu
tione prosequitur. quos dignitati
agnoscat et commendat ingenio
excellencia mentorum. Put appar
luaplenissime meritorum regu
lissimum et uictoriam certitudo or
lebratissimam pñmum hungaror
patratum. Qui diuino fieri
auctoritatis phido gladio acie
bo uictissime pñmum. Castri
subiungentes regum et imperatorum.

fortes si sunt in bello, nullo eisdem
potente resistere impugnatione. Quod
bonum ostenditur in uero diuino oracu-
lo erant. Pater inquit deus, et non
uirtute propria reges regnat, et
regnabunt hungarorum. Vbi pri-
mo diuina exprimitur auctorita-
tas, uirtutem insuperabilem allatu-
ra. Pater inquit qui sum uirtutis
infinitus, cunctos uales adiuuare
possidentes. Quia ego ostendam et ego
uiuere faciam pacem et sanctorum
et non est qui de manu mea possit e-
tueri. Suspirans de puluere egredi-
tur. Ut faciat cum principibus et so-
regale teneat. Iuxta subditur. Re-
ges regnant qui habent iusticie equi-
tatem. Sapienter clauitatem. Patientie
tranquillitatem et misericordie pietatem at-
testante sacro eloquio. Puer bitor-
um. Quia et uirtus custodit regem
et uoluntatem clementiam fidem et
Et in in alio loco dicit scriptura.
Per sapiens sedens in solio inhi-
tu suo dissipat omne malum
Et rursus salomon ait sapiens
vi. Per sapiens et musicos stabili-
mentum populi est, et dissipat im-
pios subiectos populos a tyrannis
empiendo. Quod bonum impletur in
regibus hungarorum. Qui cunctos ty-
rannos debellando populos hunga-
rie impulchritudine pacis et in-
requie opulenta sedere perueniunt.
propter hoc quia preueniens regibus

timuerunt dominum deum. Vnde scribitur
Deuteronomio xvij capitulo. Loquens
deus ad regibus ait. Per constitutus.
postquam sedent in solio regni sui.
testibus sibi lege dei et habebit sanctum.
legem illam omnibus diebus uite
sue. Ut discat timere dominum de-
um suum et custodire uerba eius.
que in lege precepta sunt: ut longo tem-
pe regnet ipse et filius eius super terram.
et gloriam meam possidat in eternum.
Quorum regum scilicet hungarorum
inim originem principum et consilium
de Syria. diuersis sanctorum doctorum ysa-
torum hoc ordine declarato. *De
primo origine hungarorum. secundum
sacram scripturam.*

icut stabit magister ystouannus Gene-
sis decimo capitulo. Iste sunt genera-
tiones filiorum Noe. Et ceteris tribus
filiis eius. scilicet Sem. Cam. et Japhet.
exorte sunt post diluuium septua-
ginta due generationes. De Japhet.

xv. De Cam. xvi. De Sem. xvii. Ista determinati sunt interibz patribz orb. Sem. Asiam. Cam. affricā. Japhet. Europam sortitus ē. Nam secundum Josephum filij Japhet possederunt septentrionalem regionem a tauo et ameno montibz Syrie et Syrie usqz ad fluvium Tanay qui est in Syria. Et hoc itē assent beatus Ieronimus in libro de ebrietas questionibz. Qd filij Japhet possederunt in Asia ameno et tauo montibz usqz ad fluvium Tanay. In Europa uō usqz et ad Gadirā nomina locis et gentibz relinquentes. ex quibz postea et nuda sunt plurima. Cetera permanent in se ul' in aliquo simili ul' iniquo. **C** filij Japhet Gomer. a quo nominati sūt galathae. et postea galli. qui sunt franci gentē. a quodam francione dicti filius pandis filij priamidis primi regis Troie. Qui uenientes d' troia post eius exitum in pauciora que olim tempe alexandri magni superius grecia nuncupabatur. sub monte syraam circa fluvium hyf. Qui alamanice dum nominantur. Civitate fortissimam condiderunt et ei nomē Syracabā a monte syraam imposuerunt. et ibidē quadringētis annis ante incarnationem xpi primaverunt et tunc orientales fines natio-

nes. se ad ptes occidentales transfugerunt. et regione circa fluvium Sakana occupaverunt. cui nomē franciam a francione dūce eorū dictam indiderunt. et civitate principalem paris nomine pris et dein francionis appellavit. Secundus filius Japhet Ogagog. a quo descendunt Syce sedm Ieronimum et Ogaday. a quo dicitur Ogedi. Janan. a quo greci. Vñ idē. adhuc grecia nominat Janan Et tubal a quo descendunt hispani. Et mesoch. a quo capatores descendunt. Vñ et apud eos adhuc Ogazecab civitas nominat. Et Tyras. a quo nominati sūt Trices. Porro filij Gomer asseneth. a quo Troiani filij Janan Elyra. a quo dicti sunt Elyrei. primo et post eolares. Et taris. a quo descendunt Cylices. Vñ et civitas metropoliorum vocata ē Tharsus. Vñ de natus paulus apł. pr hēc iactat b' apłorum. xxi. cap. et sequitur ab his. diuise in sule gentiū in regionibz suis. Vñ quisqz sedm linguam suam. hoc dicit h' p antiapacionem. quia scdm fuit postea tempe diuisionis linguarū. filij autem Cam. Chus. a quo dicti sunt Etyopes. Vñ in ebreo. Etyopia Chus nominatur. Et Ogaram a quo Egipti. Vñ et in ebreo. Egiptus Ogaram dicitur.

Phut. a quo sibes. Qui tamen
 primo uocati sunt phutei. unde
 ibidem ē fluuius. qui usq; nunc
 phut dicitur. Et chanaan. aq; dicti
 sunt chanaanei. quorum sū postea
 filius isrl̄ data ē. filij autem chus.
 saba. a quo dicti sunt sabei. Cuila
 a quo descendunt gentes q; saba
 tha. a quo sabatani. Porro chus
 genuit nemproth. Iste fuit qui
 inuexit potentatem noe ad fa
 ciendam ciuitatem q; nūm. dē.
 dominum. de qua dicitur Genes. xi.
 Capitulo. Ideo dicitur. Ipe cepit ēē pōtē
 intena. quia pōtētia alios
 sibi submittebat. et nolentes ad
 opus predictum compellebat.
 Ideo sequitur. Et erat robustus
 uenator. id est oppressor hominū
 coram domino. Quia nichil latet
 eius aspectui. Ob hoc erant pro
 ribum. i. uerbum commune ul
 imlgatum. Quasi nemproth. qm̄
 enim postea uidebatur aliquis
 oppressor hominum. uocabatur
 alter nemproth. uel simil' nem
 proth. fuit autem principum
 regni eius babilon. et eius porte
 uas obtinuit regiones ad mare
 oceanum. **C** Ex quib; appar
 et omnib; dictum illos ēē uenari
 qui dicunt quod hunor et ma
 gor patres hūgarū fuerūt filij
 nemproth. qui fuit filius eius.
 qui fuit cam. qui fuit a noe.

maledictus. Tunc quia nō cēnt
 hūngari de gēte japhet sedm̄ dicit
 bti jeronim. Tunc etiā quia uē
 proth nunquā habitauit circa
 fluuium chanay qui ē ad oriētē
 s; ad mare oceanum. Ergo si
 dicit sacra scriptura q; sū doctores
 hūngari descendunt a orago
 filio japhet. qui post diluuium
 anno cūmquagesimo viij sic
 dicit scs Sigilbertus ep̄c Aunodhe
 nus in Cronica Oriētalū natio
 num. intrauit terram Euilat. et
 ex coniuge sua Enec genuit aya
 gor et hunor. a quo oragan et
 hūni sunt nominati. **Penna**
origo dilatacionis hūgarū iōne
te Scythie

erudit autem diem una uenādi
 causa illos pēnisse. Quibz iōsēto
 cum cēna occumisset impalludes
 meotidas illam insequentes fugit
 ante eos. Cumqz ibi ante eos pe
 sus curauiss; diuinus requisitam
 nullomodo inuenire potuerunt.
 Pēgnus tandem paludibz meo
 tatis, pro amēntis nutriendis:
 ipāa conspexerunt oportunitam.
 Deinde ad patrem rediitēs ab
 ipō luēntia impetrata: cum rebo
 omnibz paludes meotydas pro
 amēntis nutriendis intrauit
 moratim. Regio quidā meotyda
 plicē patē ē inuina. Quā undi
 qz pter uadum unum pontis
 gyro uallat flumēns currens her
 bis, siluis, piscibz, uoluntibz et
 his copiatim. Aditus illic diffin
 lis et eritū. Paludes ergo
 meotydas aduēntes quinqz an
 nis ibidem immobilit pmanē.

E Anno uō vi. ercuntes iōsēto
 loco sine manibz inhabitatilis p
 manentes. viros ac filios filioz
 Bercha cum sehtim tūle colerent
 et coreas ducerent adsonatim sim
 phonie. casu reperunt. Quos cū
 eorum rebo impalutes meotydas
 rapinis celeribz dōuerunt. hec
 fuit prima pda post diluuium.
 Accidit autem dule principis a
 langum in illo plio inter illos
 pueros, duas filias comprehendit.
 quam unam hūnoz, aliā ma
 gor sibi simpserunt iuore. Ex
 quibz mulieribz omis hūni siue
 hungari originē simpserunt.

factum ē autē cum dūciū
 impaludibz meotidis hitassēt.
 ingentem ualidissimā crescere ce
 pitit. nec eos cape ipā regno po
 terat aut nutrire. Exploratoribz
 igitur abinēc inqritam destina
 tis scrutini. ashiāa subtilissima
 scripue regione explorata. cum
 puenis et amēntis. ipāa patri
 am intrauēnt pmanē. Reg
 num igitur ipā dū adiss; alplo
 ruros. qui nunc prutem nū
 cupantur: i eo habitātes inuen
 runt. Quibz deletis et expulsis
 ac occisis usqz hodie ipā regnū
 inuēntis inuēntis possidere dignos
 cūntur. Septia cum regio i europa
 finem hēt. et extenditur iūsus oriētē.
 Ab uno latē ponto aquilonari. ab

quo uo upheis montib; includi
tur. Cui de oriente aspa et de occide
te fluvius ethul. i. Don. Gentes
siquidem mercedem procrate oia
amplectuntur. vanitatib; ocone
nature indignantis. actib; uene
reis intendent. rapinas am. ac
generalit. colore plus nigre qm
albe. Syria enim comprehensioe
una cingitur. s; in tria regna diui
ditur permapando. s; in baskardiā
gentiam. et ozagoriā. hab; quoq;
punitas. c. i. vii que dudum p
filios hunor et ozogor ob centi et
octo progenies que egressi fuerint
ex fontibus eorumdem de palu
dib; meor; dis intrantes syriam
sunt diuise. Regno autem syrico
de oriente regnum iungitur sum
anorum et post h; tartaria. Tandē
uero mangalia. ubi et europa t
minatur. **E**xplaga autē est
uali sub solan gens iacet. Corosmi
na et ethiopia que minor india d.
Et post h; inter meridiem et austru
Don fluvij ē desertum inmeabile.
Vbi propter intemperiem aeris il
lus zone. sunt serpentes diuersi
gemini. tame uelud porci. Basilis
cus et plura animalia toricata. Ti
gris et unicornis ibi gulantur.

Don. grandis fluvius est
in syria ortus. ab hungaris et
tul nuncupatur. et ibi montes
nuocos qui syriam cingunt et

transcurrunt amisso nomine don
uocatur. Cuius enim midie uirta
ipm iacet gens kyrtanor et gens
alanorum. tandem in mare cadit
rotundum tribus ramusculis.

Alter quoq; fluvius nomine
Thogata ualde magnus in regno
nascitur syricorum qui p siluas
uadit desertis paludes et montes
nuocos. ubi sol numquam luget et
diluuiens. Intrat tandem in sy
chamiam et ibi uenit in mare a
quilonis. Longitudo quidē syrie
patie trecentis et sexaginta stadi
is extenti phibetur. latitudo. c. nona
ginta. Situm enim hē tā muni
tum. qd in solo loco uno pmissio.
Vadus ibi reperitur. p qd ipi sy
the nulli impio. nec etiam oza
cedonico aliquo tpe. sūt subiecti.
Et pranto uocamus eos dempto
i. exemptos ab omni potestate.
Dicimus etiam dentes a centosi
tate. quia sicut dentes omnia cor
rodunt et trahunt. ita ipi omne
alias nationes trahunt. Unde
romani eos uocabat flagellū di.
Sola tria dicta syria. in quib; da
lois satis lata ē d. Aemori
bus filius. herbis uenustata. diuisiq;
genens bestis diues et referta.

Eui de oriente uicini sunt
Belli et Cumani albi. Cuius etiā
mare aquilonis de occidente qd
ei uicinatur usq; susdalia ē de

serum siluestre humano generi
inmensibile. qđ ad magnum spa
cium extendi phibetur. ubi nu
bium densitas p nouem mēses
continue iacet. ubi sol nō ēuē
pmentes memoratos. nisi in
se julio junio et augusto. et hoc
in tanta hora diei. quanta est
a sexta usq; ad nonam. In mon
tibus enim deserti memorati cristal
lus inueniatur. gusones nidii pa
rant. Auciq; legistale. que hun
gare hereth appellatur pul
los protegere dignoscuntur.

**primus ingressus hungarorum
in pannoniā**

Anno ab incarnatione
domini. ccc. lxxv.
tempe valens im
patoris et Celestini
primi pape romae
ecclesie. In sexta etate scilicet multa

plicati humi in scythia hianco:
congregati in unum inter se ca
pitaneis constitutis. vele filio
Chele et genere zemein oruio
beue et kadicha eiusdem. Et chele
beue et Suda filius Genadeus de
genere Eadar ad occidentales re
giones inuadere decernerunt. De
centum enim et octo tribub; de
cies centena milia. scilicet de uno qđq;
genere decem milia armatorum
uirorum eligentes. ceteris alijs
humis in scythia. qui ipso sedes
regnumq; ab ipso custodierunt.
Constituentes inter se rectore;
unum. nomine kadar digne
Turda. qui licet sopiret dissiden
tium. fures et latrones ac malefco
res castigaret. ita tamen. ut si rectore
idem inmoderatam sententia dis
finiret. in unum possit committas
reuerare erantem rectore et capi

tameos deponerent qui uellet. Cō
suetudo itaq; ista legitima inter
hunos siue hungaros usq; ad tē
pora ducas Geyshe filij Torin ex
stitit obseruata. Ante eorum bap
tismum hungarorum in castris
uox preconia clamando taliter
hunos congregabat ad eum
tum. Vox dei et communitatis u
niuersę. Qd unusquisq; in tali
loco armatus ul' sicut ēē dbeat
ipse comparire. communitatis
preceptum ac consilium audiui
tus. Quicumq; ergo edicti cōcep
sisti. non ualens pretendere mod
cultu diuino. p medium lex scy
tica sauebat. Auctore in despati
causas ul' incommuniū sūctur
in misericordie tradebatur. Vi
tia itaq; et huiusmodi excessus
unum hunc ab alijs fecerunt
separ. Alias autem cum unus
pē et una mater hunos omnes
generans pepererit. quomodo
unus nobil' et alter ignobil' ēē
diceretur. nisi uetus p hos cas
commis hētur. Tunc omis
capitanei simul uno muno un
q; consilio egressi de scythia mē
tes tantum Bissos et Cumanos
altos. tēde subdalos Ruthenos
terramq; nigros Cumanos in
trauere. Abinde egressi usq; ad
Tyssiam puenierunt. Quagoc
regione circumspēcta cōcordit

placuit omni cetui ultius nō in
cedere cum uiribus et armatis.
Cum uiribus enim et bigis et su
is chabnatilis de natali solo d
scenderunt. Cumq; eo tēpōe
pannonia p amphila fugiam
opacetoniam et Dalmanā tet
rarcha opacimus natione lōgo
bardus de sabina ciuindus gub
naret. annis bellis uiformatis.
Audito qd huius sup tyssiam resedis
sent. et tēdie indiem duastarent
regnum eius: cum alumpnis
sui regni ipos agardi formidās
ad romanos nuncios suos ressi
nauit. petens sibi auxiliū con
modari contra hunos. Exgrā
et enim romanos impatoris me
moratis impabat. Pomani uero
eo tēpōe. Decemum de perona
natione alamaum uoluntarie
sup se regem pferant. Quē pe
tentes ut opacino subsidium iper
taret. Illo autem animo gratia
inuente. egressus ē cū exercitu
italico germanico ac alijs my
tis gentib; pias occidentis. puen
tandem in zabolm. ubi ipsi lōgo
bardi ad ciuitatem potennaniam
conuenerunt ut tractaret cū ma
trino osium. utrum hunos i cor
chabnatilis in suo desēu tūm
necando danubii ul' in alio loco
conpetēti inuadere oportet. In
istis itaq; cōsilijs et tractatib; de

zabolm

huic mactioq; residentib; huius si-
piter noctis insilens in siccib; a
Danubium transseuntibus oia
ni et detriti exercituum que ciui-
tas potentissima capere non poterat.
in campis intentorij; comorare
audeliter trucidantur. Ex qua ei
inuatione detritus acerbatur.

Exiit contra huius in campis.

Tamulkuolg; pugnauit. Et
committendo plium huius fer-
tur deuisse cum suoz marino
intenti et pialo. Ex huius uero
qui remanenit fugerunt iust Ty-
sam. Cedenit aut illo die ex
hunis. Et xxv. milia keneq; ca-
pirantibus intenu et nup; pho i-
ter illos. Ex detriti uero et aya-
cimi exceptis illi qui insus ten-
torij; fuerant trucidati. Et in
milia comierunt. Vides aut de-
tritus tantum cedere accidisse de
sui populi in pho post congressu
altera die pax uersus Tulsam
amicitiam cu oia trino que huc
erat ciuitas latuor inter illos
Pannonie computata Tulsam
ciuitas e in austria tres castas
distat. Viennae. **U**t ante cog-
nouit huius retrocessisse suos
aduersarios ad locum certaminis
sunt reuerti et cauerant suoz
socior; et bona captiuorum mo-
sythico. ppe sunt in uisputam
sollempnis lapidat et erecta e

centissime substatuit. Lociq; il-
lum et ptes illas kewe oia tuca
ueniunt. Expientes igitur in
pho pcesso animositate roma-
norum et armorum patuam. re-
sistito exercitui iustis Tulsam
ciuitate ubi se inuicia eoz col-
legerant. huius preuenit. Contra
quos detritus cum oia trino in
cerumantur diatit occurrisse. et
a mane usq; ad nonam preli-
antes. Romani sunt deuicti.
ubi et oia trinus mortuus est
et detritus p sagittam in fronte
uulneratus. totoq; exercitui ro-
manorum interempto ac fuga-
to. **E**x huius uero nullo pho
quadragenta milia puenit. we-
la kewe et kadicha ibidem inter-
fecit. Quorum cadauera ab
inde remouentes apud staniam
memoratam cu alijs huius
sepulture tradidit. Postq;
autem romanor; exercitus de
cerumantur e dispersis nupq;
deniceps p plures annos ptra
huius congregari potuerunt.

**De electione Atyle Regis
hungarorum. eo de victoria ei-
tem monachali.**

anno ab incarnatione dñi qua-
 dringentesimo pmo. Ab ingressu
 uero hungarum in panoniā.
 Anno xlviii. Hungari siue hu-
 ni concordia uoluntate. Attila
 filium Bendeuz. cōsuetudine
 romanorū sup se regem p̄fixerūt.
 qui primo unus de capitaneis
 hēbatur. Et ip̄e Budam stre-
 suum de flumine tyse usq; dō
 principem constituit ac rectore.
 Vocanq; se faciens regem hun-
 garum. metum orbis flagell-
 di. Attila dñi grā filius Bendeuz
 nepos magni magi. nutritus
 mengari. Rex hunor. aedorum
 gotthorum. danorum. metus or-
 bis terre et flagellum dñi. **E**t
 erant rer Attila colore teter. oculis
 funosus. elatus in celsu pectore
 lato. barbam pluxam deferebat.
 Veneris etiam erat ultra mo-
 dum. In archa sua es tenē con-
 temnebat. Audacie quidē cē-

pate. Astutissimus in p̄liis ac sol-
 licius fortitudinis cōpetentis
 suo corpore hēbatur. Inuolun-
 tate magnanimus. Armis pol-
 litis mundi s thabnatul cultu
 q; utebatur. Amabatur siq; dē
 ab extranea natiōe eo qd eēt li-
 beral' a communis. Ex natura
 uero serenitate quam habebat
 mirabiliter a suis timebatur.
 linguarii idq; diuisani natiō-
 de simib; orbis terre ad eum cōflu-
 ebant. quib; libaliter ip̄osse
 affluēbat. habebat enim decer-
 mula annuum falcator. Quier-
 sas machinas et omnia igenia.
 quib; castra urbesq; confignū-
 tur. que in suo exercitu secū fe-
 rebat. Thabnatula quidē
 uariis modis diuisorum regnorū
 opata habere consueuerat. Vni-
 tū hēbat sic celebre ac sollempne.
 ut ex laminis aureis munitis
 iunctim solidata mox solui. et
 nunc reconiungi attēdēui sta-
 ret uoluntate. Columnę eius
 erant laborate habētes iunc-
 tūdas opa ductilia in medio ta-
 men uacue in suis iuncturis la-
 pidib; p̄notis fabrefcē iunge-
 bantur. S; q; sua mansilla dñi
 p̄geret ad exercitum diuisarum
 patrum equis. Et qmuis
 in suis eēt hūisse largit. tamen
 egenib; tribuebat. ita quidē

ut duos hñet. Aliqñ pusu equitã
di. Iste uerb maritille exbillo i
purpura habebant patinã. Sz
regales selle erant fuerat et
lapidibz pñosis laborate. Oyen
sa erat tota aurea uasa enã coq
naria aurea erant. Talamus
autem eius exauru purissimo
minifice subreftẽ seonu inerer
ntu ferebatur. Juluusuoi igr
aluis feculi pompis. Atyla rex
humior erat glõsius. Expeditio
uero sua pter extraneas nacoẽs
decies centenis milibz uiuorum
armatorum replebatur. Ita qdẽ
ut si unum stytiã decedere con
tigiss. statim pro ipõ alter pone
batur. **C**uma quidẽ gẽtis ei
excorio maxime i metallis uariis
diuersimode fuerat laborata. Ar
tis hñs i lanceas acutissimas p
iter et cultros actuctos infemo
re. Galnerium quoq; regis atile
qd in suo scuto gestare. Iuiclar
similitudinem austurs i capite
habebat cum corona. Qd signũ
hungari dñm se regeret p con
munitatem usq; tempã dñis
Seyche filij Torum. mereritu
semp cõmuniũ gestauere.

Continuacio hystorie.

Postq; autem con
misso pho in Te
zumaui redisset
hñm cũ victoria

ad sua thabnacula diebz paucis
ultra tisaam cum uxorbz pman
serunt. Et hoc tẽ rex atyla ad un
diem sollempnẽm cumã fecit cõ
gregari. inquam detinens de ve
rona cum pñcipibz gñamie ac
cetens. cunñẽ omaginẽ et reue
rentiam regi atylẽ fecisse phite
tur. Suggestit itaq; regi adptes
occidentales psonaliter accedere
ubi magnũ honore possit adi
pisci. Cuiusquidẽ amplectẽs cõ
siliũm exercitũ statim pclamato.
egressus de siccambria. primo
jlinicos dicitur inuasisse. Deñ
Constantie regnũm pñssuit.
Cum sigismendus rex occurrir. c
ca basilicam cum exercitu mag.
Quẽ cum gente tota sterẽs. suo
cominio subuigauit. A loco at
illo egressus. iuxta remi Argenti
nam ciuitatẽ obsedit. Quãqdẽ
ciuitatem romanor nullus ce
sar potuit primitus expugnãẽ
ipẽ atyla expugnauit. dimẽdo
murũ eius in diuersis locis.
ut amictis aduenientibz sine
grauitate ma liba pberetur.
Edicens firmissime ne ipsius
muris ipõ uiuente muraret.
Vt eadẽ ciuitas nũ argintina si
strozburg uocaretur. ppe ma
rini pluritatẽ qd in muro ei
fecerat apiri. Amoto igr suo ex
ercitu de Argentina. Iuroniũ

Branciam Chaion. Ogallos
Ligonem. Bugarinam. & Lug-
dunum testam fecerunt cunctas
usq; terram. Et egressus inde
iuxta fluvium Rovanum pue-
rit Cathalamus ubi iuriso
suo exercitum tertiam pte sue ge-
tis contra ornamemmonia
soldanum potētissimū cū elec-
tis capitaneis destinavit. Quo
audito item de urbe liblice fugi
ante hunc in orantochia bra-
chio mansit qd fluctu liblice di-
citur transpassato. hoc facto i-
certo regem atylam romāzū
patricius dictus Encus cum
decem regibz orantem inuasit
exobrupto. Cumq; in sultum
interentur facere sup atylaz
p nuntios petēs inducias pli-
anchi. ut copia sue gentis que
fuerat adūsus soldanum des-
tinata remearet. Illis rennuē-
tibz inter amboz exercitus a-
mans usq; ad noctē. incampo
qui Severinde dicitur. preliū ē
commissum. Erat enim inter
amboz exercitus fluvius distū-
rens. tam pūssimus. ut si ca-
pillum impm quis iactasset.
suo lento motu vir potuisset
inferius remouē. Plio autē
iam sū. animalū & hominū
sanguine mundādo tātus torrens
fuisse phibetur. ut aurigā cū

cūtu intro traheret ac amatos
fieretq; mortalitas nō modica
p torrem multoq; exercitu.
Illud ergo plūm qd commissū
erant inter reges occidentis
& atylam incampo Severinde ca-
thalamis omnibz plis hū-
mundi que commissā sū uno die
& loco uno terribiliora & magis
ardua. pueres nō memorātū.
In quoq; conflictu rex got-
tor. Orianus nomine. Alban-
tis erant interempti. Cuius
quippe obitum dū alij reges
cognovisset qui occisi nō fue-
rant. fuge latebras querant.
Ab illo ergo die eleuatum ē cor
hūroz et regis atyle timorq;
pauit orbem tene. Quo audito
censu eis et tributo plūima reg-
na sūerunt. Tercia uero pars
exercitus atyle regis. que non
potuit inter plio intereē. timē
atylam. ppter morā usq; iustā
atyle remansit cathalamis ei-
dem pte habitatores tande st-
essa pannoniā uolentes reme-
are. Erant enim soli hūi adū-
sus unnammonā destinati ser-
aginta quinq; milia excepta
extrauea nacione. Ex hys etia
hūis plures fuerūt capitanei
constituti. qui lingua ipsorū
spani uocabantur. Ex quorq;
nominibz yspania tota nom

Assumpsit in loco siquidē p̄li
diebus paucis a tyla commora
te regressus ē denum cum iuc
toria venit in ciuitatē Tolo
sanam in qua prius cū sinua
laude ē receptus Abinde se re
mouens abiit contra remēse
ciuitatē. scilicet capitalē urbē gal
licorum. que ei dum pgeret ca
thalamum resisterat uelut
quam occupans sine mora os
quos ibi regit igne ac gladio
derastauit. Tūc iterū tota fran
cia et flandria demolita puenit.
Coloniā ubi solum uisula brac
tanorum regis filiam cū undē
milib; uigintiū hūior scilicet
crudeliter ingulāuit. Regno ibi
dem colonie transpallio De
inde intrans turingiā apud pf
maniam ciuitatē curia sollempni
impia celebrata sup dacos nor
manos frisonēs lynganos et
prutenos exercitū destinauit.
Quos deictos sibi fecit dferuē.
Egressus uero curia celebrata
Sicambriam pannoniē ciui
tatē intrauit in qua p̄p̄s ma
nib; Sudam frēm suū inter
fecit. ac corpus eius idem ubi
proiecit quam ipse atyla i p̄tū
occidentalib; demorante ibidē
Buda inter ipm et atyla frēm
suū metas statutas transg
sis fuerat dominando Nam

sicambriam suo nomine fecerat
nominari Buda uana. Et quū
ter atyla hūis ac alijs gentib;
posuissē interdictū ut eadem ci
uitas non Budauana. si uis aty
le uocaretur. Tūc omni in fōctū
formidantes Eceyburg eam uo
cant. i. uis atyle. hūgai uero
interdictum nō curātes. adhuc
eam Oubudam usq; hodie uocāt
et appellant. **C**hus itaq; sic pac
tis. quinq; annis sicambrie re
quieuit. speculatorib; suis p̄mi
di orientior p̄es destinatis siue
distribuit. Speculator quidē
prima societas de sicambria or
tinam iniquitum unius cla
ris potuissē ad alium erandū
ire ac uicere. Colonie germanie
ciuitate stare consueuerat. Alia
ps usq; lyngum. Tertia militore
don flung. i. Eul. Si quarta sta
no yadue. Dalmanie ciuitate cō
sistebat. Quorū quidē clamore
et uox quid atyla ageret. nō qua
li exercitationi eēt reditus mun
di quatuor p̄es fuit potuissent.

fugate nationes.
annonie p̄aphi
lie. fugie o. ace
come et Dalmanie
ciuitates que per
hūnos obsidiōē
crebra erant fati
gate natali solo derelicto sapientia

p mare adriaticam licencia ab a
tula impetrata sunt ipsi atque ren
nuentes dimissis amentis tran
sierunt. Vlachis qui ipsos coloni
existere ac pastores remanentes
sponte in pannonia. *Per atyla*
expugnat ciuitate Aquilegiam.

egressus repannonia p carinthia
stinam et dalmaniam ptransiens
apud urbem salonom et spale
tum mari adriatico se continuit.
ambasq; urbes fecit cōcremare.
Ab illo uero loco egressus pce
circa mare Triguam sardonia

umq;
ter at
la qñq;
annus
siccābe
repau
fasser:
sui cū
tus de
fretum
inter ter terre pñs que dudum
remanebant Cathalaunis resar
are parauit. Cuiusq; celebra:

Sibiniam. I adriam. Nonam.
Sceniam. parentiam. polam.
Caputstnam Terrestana ciuita
tes. et alia multa oppida. Inon
tibus distantes puenit tandem
Aquilegiam. Cuiusquique mag
nitudine conspecta abhoruit
q se confusim repñas. si dictu
vitem incerpugnabile reanquiss
pro eo maxime: quia plures re
belles longobardi de pannonia
fuisse in ipsam ferebantur. Qu
cum pñcios acutis repetiss.

illosq; tradere recusasset. expugnare cepit diuersis machinis & ciuitatem. Quam cum capere nō latenter potuisset. obsecrat eam uno anno & dimidio. Accidit autē die uno ut ipsam ciuitatē circumteret multis phitonias eius lateri adherentibus. in quibus uir fide sue opinionem spem mariarū apponebat. uidens ciconia de mari euolantē. & in pinnaculo unius palladii in quo habebat nidum suum resedisse. Accepitq; in uolito pullo uirō immanis amundines illum deportauit. Reuerſa iterato et alios pullos suos simul cum nido transportauit. Quo uiso rex atyla suos milites ad se uocans dicit eis. Certe scitis qd ista ciconia sit turorum fides indicia & urbem istam prius sentit diuiciam. ad fugam ne peccetis ciuib; se committit. Estote ergo in plio die crastina fortiores. videbitis ciuitatem triniturā. Tunc edicto proclamato machinam omniū genere adhibitis cū nō potuisset ciuitatem expugnare cum machinis. consilio scythico usus sellam unam ex decies centeis milibus de quolib; postulauit. fecitq; ex sellis circa murum cir-

culum cōgenere uehementē qui sit incendi sellas ipsas. quātuor flamma & ardore murus se dissoluens cum turrib; interitum ē. p̄sternis. Quo uiso ciues omnes derelicta urbe in insulam maiorem fugerunt. Quandā enim insulā maris. aquilegie cōgruā decernerunt intronē cōno ibidē p̄mansui. que uet̄a uenecia usq; hodie nominatur. In quā qdē aliquam diu hīcantes. ipse metum regis atyle ipsa derelicta. insulam que fecit & intrinsece uirō p̄mansui. *De ortu uenecor.*

Enca quidam sunt ciuitas. Ciconia canit uerbor. Post eradiunt tamen turie. aquilegie p̄manserunt. quā fundasse philitur. uenec quidē nō acipiunt originem de sabana. ut quidā opinantur. Nam sabarie latini

longobardi uidel: inhabitabant. et
erant ibi scola gñialis. tam ipis lo
gobardis quam alijs gentibus
orbis terre. poetarum. multis phi
losophorum dogmatibus luculē
ter illustrata. et uarijs ydolorū
erroribus mancipata. Quā quidā
rex gottom nomine arellau
primo uolēs capere diu obsessā
non potuit. Demum metus
orbis expugnauit cuius nempe
incole phunos expulsū nūc hi
tano pappe mytalia uir flumē
ticani. *Deuastant alamaniam.*

estruita itaq; ciuitate aquilegie
et Concordia omnium in foro iulij
destruit ciuitate. Abind ior
ham intra longobardie. Ter
uissum paduam verona bre
am Cremonam orantiam. et
Pergamum. ogediolam. Alar

andonā et ferrariā. aliasq; plu
res vrbes ipsius regionis suo sub
iugauit dominio. post hū Pa
uennam dum ueniss: artuor
archipiscopus qui in ipā ciuitate
contra sedem aplicam xij. car
dinales fecerat eleuari. sectas
suas imitantes. hūis thesaurū
copiosum cuius ignorantibus
in urbem pauennam clam hu
nos introuisit. filiosq; baptis
matis qui in ipā ciuitate erant
potiores fecit iugulam. pmit
tens nichilominus regi atyle.
quod si secte sue adheferit. sue
utq; xanos psecutus. totam
italiam et romanā ciuitatem
et affricam sine fatigatione sue
gentis et expensis sibi subingaret.
Cumq; atyla libenter annuiss
et magis oblectatus amore do
mini quam secte memorate.
cognoscentes romani piculum
quod inde potuiss: emergere
xpianis. Leonem aduinc apli
cum ut atilam debeat dinge
gressus suos petēs cum expiate
romanoz ut acciper centus ac
seruicia qñdū uiuere ipse
atyla. Interea rex atyla ad
Apuliam exercitū suū destina
uit. constituens ipi citatiū Ca
putanei zozard ex tribu zozard

oriundum. quiquitē apuliam
 tenam laboris et calabriā usq;
 regionam cunctatē et catoniā qm̄
 sapiens cato fundasse de spolia
 uit. et cum summa pda reuētur.
 Cumq; leo papa cum elen mul
 titudine ac ciuib; ad atylā ea
 uennam puenisset in campo si
 mul inequis colloqui hūerūt.
 et dum promissa et uerba audisset.
 romanorū onerosa uidebātur
 regi atile. admisit tam postula
 ta obiretēq; sedis aplice et
 timorem ymaginis apparētis.
 Nam cum idē rex oculos supi
 eleuasset. uidit sup caput suum
 pendere hominē in aere hūte
 gladium in manu sua qui ipi
 caput quasi stantib; centib;
 trunare minabatur. Et sic Ro
 manis admittēdo postulata. a
 plico licentia data. rex rauēnā
 ē ingressus. Iniqua quidē archi
 psulem arrianum fecit captiua
 et cum suis sequatib; pape imi
 tatus consummum. Et postq; ere
 gisset ab eo et plib; suis. lx.
 milia marcanū. aut. ipi uigili
 lato cum omni copia sui exer
 citus. freno retinuit. pānomā
 ē reuersus. Dum ergo p meri
 dion. occidit. aquilonē atq;
 orientem. longe lateq; suum

impium exercitū. itebat i aio
 suo transire. ut egiptos assi
 uos et affricam subuigant.

Atyla Rex uxoratur.

uic filiam regis Bractanorū
 nomine oricholch sup formam
 humanam pulchriorē sibi adu
 cuit ad amandum. Quā itē
 amasse pbitur ut modū exes
 setat sicuti moris erat ei in p
 ro. factq; sine coitus puellē
 usq; consumato de nardo cui
 sanguis egrediet. supino cor
 mientī cinor pos ingitur i
 trauit. ubi sanguis coagulat
 tractum impediēs. anhelitus
 atylam interemit oricholch
 uero de sompno excitata. ai su
 um dominum motu celeri te
 tigiss. et ille se mouere nō potu
 issit. cernens corpus frigidū
 et priuatum calore naturā. cu
 bicul. mos regios cui iam mag

ad se uocans. dñm suū eis dñio
strans uniuersē carnis uā itō
illē. Qui sane clamore trembili
pstrependo. uniuersos iugales
ad hostia palatij eorū ciulatu
fecerunt cursitare. Sepelierunt
q̄ cum cum wele. Radicha et
bewe. et alijs capitaneis humo
rum in loco supius memorato.
Diuulgato igitur eius obitu.
obstupuit totus mundus. et
utrum inimici eius lugerent
an gauderent. hesitabat filioz
militudine formidantes. qui q̄
populi uir poterat numerari.
Et credebāt aliquē p' obitū pa
tris ex filiis regnaturū. Detrici
uero ac aliorum p̄cipū alama
norum astucia. quibz rer atila
in collo impando residebat hu
noz imp̄ta cōmunitas ip̄tes
diuisas ē diuisa. Ita quidem ut
quidam/Chabam regis filium
et grecorū imp̄atoris. s. honorij
filia p̄creatū. Alij uero Aladani
et germanie p̄cipissā. s. dñā
Cummelina p̄creatū i regem
post atilam sibi p̄ficere nitēbā
tur. Sanius uō humoz dñ Chā
be adhesissē. Detricus autēz
extra naco cum paucis humis
Aladano. ambo regnare cepit.
Dumq̄ alter altē se p̄fieri male

reuit. detrici astucia qui illo tē
pore sicambrie Aladano adhe
rebat. inter ambos reges tam
dumum plūm ac forte ē con
missum. ut p̄ quindā dies con
tinuos. ita danubij germani
co sanguine inundauit. qd si
tentonia occasione que p̄ humo
facta ē diebz memoratis ob odi
um non celaret. p̄fecto possēt
conficci. qd a sicambria usq̄
poiticiā nec homines n̄ bru
ta animalia de danubio aq̄m
puram bibere potuissēt. **Istā**
ē illud plūm. qd humi cū hēto
plūm uocat usq̄ in diē istū.
In istis itaq̄ plūis semp Chāba
et humi uictoriā huerūt. Postmo
dum uero detricus de verona
p̄traditantiū Chābā fecit sup
ari. Deuicerat enim p̄mitus
Chāba frēm suum. s. tandē in
ultimo ē deuictus. ut uir xv.
milia ex pte Chābe remaneret.
Alijs humis et filius atyle totū
deletis et occisis. Oportio itaq̄
atila. tam filij sui q̄ humi intē
se sunt necati. Deuictus itaq̄
Chāba. et germani sui filij atyle
regis qui ei assistentē erabūso
numero sexaginta cū quindā
milibz humoz ad honorū et
uinculū suū fugisse p̄hibet.

Et quibus honoris impator
grecorum incolam grece ei fa
cere uoluisset illo rennere re
manere. paterna sece uidelicet;
syrthiam moratibus reperit.
Oanserunt namque chaba igara
cum honorio annis xxi. s. redit
in syrthiam anno uno post uia
rum discrimina et difficultate
passior. Hic autem in syri
am patriam. s. sece adiendo
uorem de syrthia non accepit s;
tradiuit de corosmenia de co
silio Benetrix am sui que sa
num sed nimis decrepiti di
inuenisse. Et ista quidem uore
sua genuit edemen et ed. **C**
igitur chaba suo amonitu
redire fecit satricos iterum in
pannoniam. Remanserunt at
ex huius uirorum tria milia
qui p[er]fuge inter fugium erep
ti sp[er]elio Crumbeloino i ca
pum Chiglametzi se colligere
paratiunt. Qui cum timeret
occidentis nationes ne eos in
uaderent ex obuiopro ad Erace
leu intrauerunt non se hun
garos s; zekul alio nomine
uocauerunt. In uita quidem
atyle infestis fuerat ipi hui
occidentali natione. Isti etenim
zekuli hunorum sunt celsom

usque ad aliorum hungaror[um] re
ditum in campo p[re]fato comor
antes. Dum ergo hugarus
iterato in pannonia redire cog
nouissent in rutheniā eis oc
ciderunt conquestantes siml
pannonie regione. Quaque
conquestanti leate forte re
miserunt ut tri hungari uolu
erunt non inplano panonie
s; cum vlachis immotib[us] asini
sortem habuerunt. p[er] vlachos
commixti litis ip[s]os vi phibe
tur. Isti namque zekuli cha
bam in grece p[er]isse putauerunt.
Unde uulgus adhuc loquitur
incommuni. Tunc redire de
beas quā chaba de grece redi
turus. Iste igitur chaba filius
atyle est legitimus et filia ho
norii impatoris grecor[um] g[er]it
cui edemen et ed filii sui sunt
uocati. Edemen autem cum uinga
ti in pannoniam secundo die
reuisi cum maxima familia
p[re]is sui et matris intrauit. **E**
Nam mater eius de corosmenis
orta erat. Ed uero in syrthia mar
sit apud p[re]m. Et isto ei chaba
genemaco abe est gressa. **C**ring
chaba adies in syrthia nobili
tate genitricis incommuni se
lactarent. hunor[um] nobilitas t

ipm contempnenda. asserentes euz
non uerum ee alumpnu regni
scite. si quasi militarium ere
nationis. propt qd cetera ur
cem non accepit. si tradit ee
gente corosmina. postqm au
fili achyle in phio cum heta e
gente styrica fere quasi spulset.
pannonia exstitit decē annis
sine rege. sedanis tñm. grecis
vlachis teutonici aduenis. i
messianis remanentibz in eadem
qui uiuente ayla populati suco
sibi inuebant. Surrexit post hec
quidam princeps zuatapolug
nomine ozoroti filius ipoloria.
Qui bracta subiugando bulga
ris messianisq impabat. incipies
similiter in pannonia dominai
post humorum celsitudinem. i
hunc quidam hungari d' erce
be et de fluuio hungariatis i
munibz alleccum. i nuncius
explorantes. considerata illius
militia innumera ipm zuata
polug irruptione subita i qdar
oppido circa pontē bani iurta
tatam cuius opidi adhuc ap
paret insupco cū tota militia
perierit. i sic p'lis pannonie
memoratis. quos moroti fili
dilatanzo ad auream incepit
dominari. Tradunt quida

qd hungaria ozoroti nō zuatapo
lug in secundo eorum reatu i
pannonia repisset participantē.
hoc idcirco ee sic. quia ozoroti
pater eius nomine maior ext
h' confectis senio repaulabat
iuuatio. qd seliprem nominat.
Audito infortunio qd filio ac
ciderat morte subita ob dolore
finiuit uitam suam. filius vō
in dominando nouus erat hu
ni autem applicuerit fluuio
tylsie. i de tertia egressi quinto
anno a phio beshimayr usq
regnum ayle annis fuit
unus. Regnauit autē ayla an
nis quadraginta quatuor. Vi
caum tenuit quinqz annis.
Vixit autem centum viginti
quatuor annis. Ozorotis est
autem post ingressū hungaro
rum in pannonia anno lxxv.
Ab incarnatione autē dñi anno
Quadragesimo rō. v. tpe
impatoris ozartiani scd'i. et
pape gelasii primi. **N**octe
autem illa qua ayla mortuus
ē in sicemba morit ozartianus
impator in sompnis aiti ayle
fractum ex hoc itelliges ipm ee
mortuum. qui tunc constanti
nopolim morabatur. **Explicit**
prima Cronica hungaroz. **In**

apit prolog' de fo ingressu i de
casibz prophis i aduissis coxtem.

Egestis
igitur hu
norum i
natalibz
plis fel
cibus i si
mistris q
nientiq; co
ram loca immutauerit. videndu
nunc e quo tempore ipsonia re
dierunt. itato quop rediuntur
fuerunt capitanei quicunq; nu
meris amatoz in exercitu. ap

ponere in pnti opusculo dignu

imo dicit
ab incarnat
ione annu
sexcentesimo
lxxvi. a mor
te nato atyle
regis hunga
rorum anno centesimo quarto.
tempe constantini imperatoris
tercij. i zacharie pape. sic scribit
in Cronica romanor. hylgari
de syria secdo egressi s hec modo.

¶ **E**lend filius vgeg ex filia.
Amobilia in septia genuit fi-
lium. qui nominatur abmus
ab euentu. Quia mater eius
in sompno innotuerat. amus
quasi in forma anstus ueni-
ens dum eēt grauida. et quod
de utero eius egredere corres-
ac infra non sua multiplica-
rent. Itaque frim fuit qd d li-
bis eius glōsi reges. pagaret.
Quia uero sompnum inlin-
gua nra dicitur alim. et illius
ortus p sompnum fuit pre-
noscitur. ideo ipse uocatus
ē abmus. qui fuit elend. qui
fuit vgeg. qui fuit ed. q fuit
chaba. qui fuit ethele. q fuit
Bentebus. qui fuit Turda. q
fuit scermen. qui fuit ethei. q
fuit apus. qui fuit Radicha.
qui fuit berend. qui fuit zulea.
qui fuit bulchi. qui fuit Bo-
lig. qui fuit zambur. q fuit
Tomin. qui fuit leel. qui fuit
leuente. qui fuit bulche. qui
fuit ompnd. qui fuit oyise.
qui fuit oyike. qui fuit beza.
qui fuit budli. qui fuit cha-
rad. qui fuit buben. qui fuit
bordofard. qui fuit farkas. q
fuit othmar. qui fuit kazar.
qui fuit belez. qui fuit kenz. q

fuit bene. qui fuit belez. q fuit
dama. qui fuit bor. qui fuit
humor. qui fuit nemproth. q
fuit thana. qui fuit iaphet. q
fuit noe. Abmus genuit ar-
pad. arpad genuit zoltan. zol-
tan genuit torun. **A**nno igitur
ab incarnatione domini sexcente-
simo ut sexcentesimo septu-
agesimo septimo. a morte uo-
atile regis. Anno ceteresimo. et
vlganter oragori siue huni.
latine uo vngari tpe Cōstan-
tini tertiū impatoris. et zacharie
pape. de nouo ingressi sunt pa-
nomani. Transierunt igitur
peragum bellorum altor Cu-
manorum. Susdaham et cuncta
tem lupo nominati. Deinde
transierunt alpes in quidā pū-
tiam ubi uidentur aquilas i-
nummerabiles. et ibi ppe aquila
illas manere nō potuerunt. q
de arboribz tamquā musce d-
scendebant. aquile et cōsumē-
bant. duoranto pecora cor et
equos volebat enī dō ut cū
descenderent in hungariā. Cū
montes descendit p tres mēses.
et diueniunt in consiliū regni
hungariē. s. in etzely. in uitis
gentibz memoratis. Ibiq. ter-
reis castris septem pparis pro

uxoribus et rebus suis confisandis.
Aliquamdiu permansit. Quapp
tentonici pte in illam ab illo die
Simburg. i. septem castra uoca
uerunt. **De septem capitaneis**

is etis.
i. q. is etis.
mensae cas
tris pmane
rent nup
tionē cum
quaq iacē
cum domi

norum formelantes et libento
communi consilio septē capitaneos
inter se pfecterunt. i. u. septē er
eritis sunt omni. i. u. u. u.
quisq exercitus unum habet
capitaneum sine ceteris omibz
et decanis elieto modo positi
uis unus namq exercitū habe
bat tria milia uirorū annatorū
sine centum uiris. Excentum
itaq tribus et octo. i. l. c. e. g.
fū et scitū dequalibz tū duo
milia uirorum annatorū sunt
egressi familiarū mūdō nō appo
siti. **Primus Capitaneus.**

Puerant aut exis
tis capitaneis
dicio et potes
tior appo fili
almus filij elio
fili v. g. e. h. u. i. u. s. ante p. almi

rapata erectu oculis ē non
enim potuit in pannonia ino
ne. i. u. e. t. h. u. i. u. r. q. u. e. u. e. u. i. t.
et p. e. c. o. r. i. a. u. a. r. e. c. e. a. t. u. r. Audi
entes autem terre utilitatem
de habitatoribz quod optimū
fluminis eēt danubius. et me
lice tū in mūdō nō eēt p. t. i. b.
illis. Accepit itaqz communis
filiis miscent nuntii nōmie
bulio filium hūi. ut iret. et
totam tām prospiceret. habita
toresqz terre agnosceret. Cui g.
bulio ueniss. in eodum yuga
rie. et circa ptes danubij dīlen
dis. uidit locum amēnū et tū
cumquaqz fūm bonā ac fūle.
fluminis boni et p. r. a. t. o. l. i. i. p. l. a.
tū. et. Deinde uenit adducē
p. u. i. n. t. e. qui regnabat post
i. d. u. i. s. m. u. o. c. a. t. u. m. z. u. a. t. a. p. o. l. i. u. g.
Salutauitqz eum de suis. et
causam p. q. u. a. u. e. n. i. a. t. m. a. g. i. s. t. e. r.
tū. h. e. c. a. u. d. i. e. s. z. u. a. t. a. p. o. l. i. u. g.
g. r. a. u. i. s. i. s. ē. g. r. a. u. i. d. i. o. m. a. g. n. o. p. u.
t. a. b. a. t. e. n. i. m. u. l. o. s. e. ē. m. i. s. t. i. c. o. s. n.
u. e. n. i. e. n. t. et tām eius colerent.
p. p. e. h. o. c. n. u. n. t. i. u. m. d. e. l. i. c. i. t. i. t. i. r. e.
m. i. s. i. t. b. u. l. i. o. a. n. t. e. m. d. e. a. q. u. a. d. a.
n. u. b. i. l. a. g. e. n. a. t. u. m. i. m. p. l. e. s. et h. b. a.
p. e. n. a. t. u. m. p. o. n. e. s. m. u. t. r. e. et d. e.
t. r. i. m. i. n. g. r. i. f. a. b. u. l. i. a. c. c. i. p. i. e. s. a. d.
s. u. o. s. r. e. u. e. r. s. i. s. ē. C. u. m. q. u. a. n. a. r. a. t.

set omnia que auclierat ⁊ iudā
ualde placent eis ⁊ lagenā aque
terram et herbam eis p̄tulerunt.
De quibz ipsi sapiēdo hūc cogno
uerunt qd̄ t̄ia optima sit ⁊ aq̄
h̄ebat dulcem ⁊ pratum cū h̄b
similibz que nuntius eis recita
uit. Appad uero fr̄m suus de
aqua danubij cornu implens
⁊ ante omnes hungaros sup
illud cornu omnipotētis d̄i de
m̄tam rogauit ut dñs eis fr̄m
impenum concederet. **C**um it̄
hys uerbis omnes hungari cla
mauerunt: p̄s d̄s d̄s. t̄b̄ m̄tibz.
Et ibi inuentus ē usus iste ⁊
sematur apud hungaros usq̄
modo. Deinde communi p̄silio
ad p̄dictam ducem euntes tū
cum remiserunt ⁊ ei equum
magnum cum sella d̄aurata
auro arabie ⁊ freno d̄aurato
miserunt p̄tra sua. Quo info
dix ip̄e magis gauisus p̄ta
bat. quod ei p̄tra quadā hos
pitalam misissent. Nuntius
ergo impetravit ibi a duce
terram herbam ⁊ aquam.
Dux uero subites ait. habet
quantiūcūq̄ uoluit p̄ h̄ mune.
Et sic nuntius ad suos reuē ē.
Appad autē interim cum
vii ducibz pannoniā arauit.

Non sicut hospites: s; sicut fr̄a
uite hereditario possidentes.
Tunc nuntium alium ad ducē
miserunt. ⁊ ei h̄ac legationem
mandauerunt. Appad cū suis
ē dicit. Qd̄ sup̄ ista terra: quā
a te ementur ducius nullom̄
fies. quia fr̄m tuam cū equo
ementur. h̄bam cū freno. aq̄
cū sella. Et tu p̄t̄ emphitrosi
l. inopiam et cupiditatē fr̄a
herbam et aq̄m concessisti. ⁊
Cumq; duca dicta ēēt legatio
subridens dixit. Equū illum ⁊
malleo ligneo interficiat. fre
num autem impratū p̄tāt.
sellam uero d̄auratā ⁊ aquā
danubij abinat. Cui nuntius
Et inde dñe quid dampni ha
bebit. Si equum interficis.
canibz suis uictualia dabis.
Si frenum in herbā p̄ciet ho
mines sui qui frenum falcant
aurum freni inueniūt. Si uō
sellam in danubiu abinis p̄c
catores illius aurū selle sup
litus exponūt. atq; domuz
reporant. Si ergo fr̄m h̄bā.
⁊ aquam h̄nt totū h̄nt. Dux
ergo ille hys auditis exatū
cito congregauit. times vii
garos ⁊ auxilium ab amicis
impetravit ⁊ omnibz coadu